

٦ سُورَةُ الْاَنْعَامِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَجَعَلَ الظُّلُمَاتِ
 وَالنُّورَ ۚ ثُمَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ ۝^١ هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ
 طِينٍ ثُمَّ قَضَىٰ أَجَلًا وَأَجَلٌ مُّسَمًّى عِنْدَهُ ثُمَّ أَنْتُمْ تَمْتَرُونَ ۝^٢
 وَهُوَ اللَّهُ فِي السَّمَوَاتِ وَفِي الْأَرْضِ يَعْلَمُ سِرَّكُمْ وَجَهْرَكُمْ
 وَيَعْلَمُ مَا تَكْسِبُونَ ۝^٣ وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ آيَةٍ مِنْ آيَاتِ رَبِّهِمْ
 إِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ۝^٤ فَقَدْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ
 فَسَوْفَ يَأْتِيهِمْ أَنْبَاءُ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ۝^٥ أَلَمْ يَرَوْا كَمْ
 أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ قَرْنٍ مَكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ مَا لَمْ لُمْكُنْ
 لَهُمْ ۖ وَأَرْسَلْنَا السَّمَاءَ عَلَيْهِمْ مِذْرَازًا وَجَعَلْنَا الْأَنْهَارَ تَجْرِي
 مِنْ تَحْتِهِمْ فَأَهْلَكْنَاهُمْ بِذُنُوبِهِمْ وَأَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا
 آخَرِينَ ۝^٦ وَلَوْ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ كِتَابًا فِي فِرْطَاسٍ فَلَمَسُوهُ بِأَيْدِيهِمْ
 لَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ ۝^٧ وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ
 عَلَيْهِ مَلَكٌ ۖ وَلَوْ أَنْزَلْنَا مَلَكَ لَقُضِيَ الْأَمْرُ ثُمَّ لَا يُنْظَرُونَ ۝^٨

6. EN'ÂM SÜRESİ

Kur'an okuyacağın zaman, kovulmuş şeytandan Allah'a sığın. 16/98
 Rahmeti sonsuz merhameti sınırsız Allah'ın adıyla.

1. Bütün övgüler, gökleri ve yeri yaratan, karanlıkları ve aydınlığı var eden Allah'a mahsustur.¹ Böyleyken Allah'tan gelen gerçekleri örtbas eden kâfirler başkalarını Rablerine denk tutuyorlar.² ^{11/2, 17/111, 18/1, 34/1, 26/98, 34/33}

2. Sizi balçıktan yaratan, sonra da bir ecel/süre tayin eden O'dur. O'nun katında belirlenmiş bir ecel/süre. Sonra diriliş hakkında şüphe içinde bocalıyorsunuz. ^{7/34, 10/49, 15/5, 16/61, 40/67}

3. Zira O, göklerde de yerde de Allah'tır. O, sizin gizlinizi de aşikârnızı da bilir. Dahası ne kazanacağınızı da bilir. ^{11/4, 14/2, 67/13, 2/284}

4. Onlara, ne zaman Rablerinin ayetlerinden bir ayet gelse, tek yaptıkları ondan yüz çevirmektir. ^{18/57, 32/22}

5. İşte şimdi onlara Hakkın belgesi olan Kur'an geldi, ama ona karşı hemen yalana sarıldılar. Hafife alıp, alay edip durdukları hakikatlerin haberleri kendilerine yakında gelecektir. ^{11/17, 13/19, 39/2, 47/14}

6. Onlar, kendilerinden önce nice nesilleri helak ettiğimizi görmediler mi? Oysa biz onları, sizi yerleştirmedüğümüz verimli topraklara yerleştirmiş ve onların üzerine gökten bol bereketli yağmurlar indirmiş, ayaklarının altından nehirler akıtmıştık. Ne var ki onları günahları sebebiyle helak ettik, onlardan sonra başka nesiller var ettik. ^{10/13, 30/9, 40/82, 47/10}

7. Sana, bu vahyi kâğıtta yazılı bir metin halinde göndermiş olsaydık da buna elleriyle dokunsalardı bile¹ o kâfirler "Bu apaçık sihirden başka bir şey değildir" derlerdi.² ^{11/93, 27/13, 28/36, 38/4}

وَلَوْ جَعَلْنَاهُ مَلَكًا لَجَعَلْنَاهُ رَجُلًا وَلَلَبَسْنَا عَلَيْهِمْ مَا يَلْبِسُونَ ﴿٩﴾ وَلَقَدْ اسْتَهْزَأَ بِرُسُلٍ مِنْ قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿١٠﴾ قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ ثُمَّ انظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكْذِبِينَ ﴿١١﴾ قُلْ لِمَنْ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلْ لِلَّهِ كَتَبَ عَلَى نَفْسِهِ الرَّحْمَةُ لِيَجْمَعَ بَيْنَكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٢﴾ وَلَهُ مَا سَكَنَ فِي اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٣﴾ قُلْ أَعْيَرَ اللَّهُ اتَّخَذُ وَلِيًّا فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ يُطْعِمُ وَلَا يُطْعَمُ قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَسْلَمَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٤﴾ قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٥﴾ مَنْ يُضَرْفُ عَنْهُ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمَهُ وَذَلِكَ الْقُورُ الْمُبِينَ ﴿١٦﴾ وَإِنْ يَمَسُّكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ وَإِنْ يَمَسُّكَ بِخَيْرٍ فَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٧﴾ وَهُوَ الْفَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ﴿١٨﴾

8. Bir de "Ona bir melek indirilseydi ya." derler. Eğer bir melek indirseydik, karar verilmiş olurdu da kendilerine fırsat verilmezdi. 6/158, 15/7-8, 17/95

9. Eğer onu bir melek de yapsaydık, yine onu bir adam şeklinde yapardık da şu anda düştükleri şaşkınlığa yine düşerlerdi. 6/50, 17/95, 43/60

10. Zaten senden önceki elçilerle de alay edilmişti ama onlarla alay edenleri, alay ettikleri hakikat çevre kuşatmıştı. 13/32, 15/11, 21/36-41, 30/60

11. De ki: "Yeryüzünde dolaşın da hakikate karşı, yalana sarılanların sonunun nasıl olduğuna bir bakın!" 3/137, 12/109, 16/36, 27/69, 40/82

12. Yine de ki: "Göklerde ve yerde olan her şey kimindir?", "Zatına rahmeti ilke edinmiş olan Allah'ındır!" de. Andolsun ki geleceğinden şüphe olmayan, kıyamet gününde hepinizi bir araya toplayacaktır.

Kendilerini ziyana uğratanlar var ya, işte onlar bu gerçeğe kuran a iman etmezler. 6/20, 12/103, 13/1

13. Oysa gecenin ve gündüzün içinde bulunan her şey ona aittir. O, her şeyi işiten ve her şeyi bilendir. 2/244, 3/29, 14/38, 16/23, 21/4,

14. De ki: "Ben, gökleri ve yeri yoktan yaratan,¹ her canlıyı doyuran fakat kendisi doyurulmaya muhtaç olmayan Allah'tan başka birini mi veli/koruyucu edineyim?"² De ki: "Ben, Allah'a teslim olanların öncüsü olmakla ve sakın ortak koşan müşriklerden olma!" diye emrolundum.³ 13/191, 6/73, 16/17, 22/257, 3/68, 7/196, 42/9, 6/163, 10/72, 27/91

15. De ki: "Eğer ben, Rabbimin emrine karşı gelirim elbet korkunç bir günün azabından korkarım." 13/21, 16/50, 33/39, 39/13

16. O gün, kim azaptan uzak tutulursa, Allah onu rahmetiyle korumuştur. İşte, apaçık kurtuluş budur. 9/20, 10/103, 61/10-11

17. Eğer Allah sana bir zarar dokundurursa, onu O'ndan başka kaldıracak yoktur. Yok, eğer sana bir hayır dilerse ki O, her şeye gücü yetendir. 6/63-64, 10/107, 16/53-54, 39/38

18. Zira O'dur kulları üzerinde mutlak otorite sahibi olan, O'dur her şeyi yerli yerince yapan, her şeyden haberdar olan. 6/57, 16/52, 18/26, 40/15

قُلْ أَى شَىْءٍ أَكْبَرُ شَهَادَةً قُلِ ٱللَّهُ شَهِيدٌ بَيْنَى وَبَيْنَكُمْ وَأُوحَىٰ
إِلَىٰ هَٰذَا ٱلْقُرْءَانُ لِأُنذِرْكُمْ بِهِ وَمَنْ بَلَغَ أَتَيْنَكُمْ لَتَشْهَدُونَ أَنَّ مَعَ ٱللَّهِ
ٱلْهَٰءَةَ أُخْرَىٰ قُلْ لَا أَشْهَدُ قُلْ إِنَّمَا هُوَ ٱلْوَاحِدُ وَإِنِّى بَرَىٰءٌ مِّمَّا
تُشْرِكُونَ ۝١٩ ٱلَّذِينَ أَتَيْنَاهُمُ ٱلْكِتَآبَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَآءَهُمْ
ٱلَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۝٢٠ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ
عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ ٱلظَّالِمُونَ ۝٢١ وَيَوْمَ
نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا إِنِّى شُرَكَآؤُكُمْ ٱلَّذِينَ
كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ۝٢٢ ثُمَّ لَمْ تَكُنْ فِتْنَتُهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا ٱللَّهُ رَبِّنَا مَا
كُنَّا مُشْرِكِينَ ۝٢٣ أَنْظِرْ كَيْفَ كَذَبُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ
مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ۝٢٤ وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ وَجَعَلْنَا عَلَىٰ
قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفَىٰ أَدَانِهِمْ وَفَرَا وَإِنْ يَرَوْا كُلَّ آيَةٍ لَا يُؤْمِنُوا
بِهَا حَتَّىٰ إِذَا جَآؤُكَ يُجَادِلُونَكَ يَقُولُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَٰذَا إِلَّا
أَسَاطِيرُ ٱلْأَوَّلِينَ ۝٢٥ وَهُمْ يَنْهَوْنَ عَنْهُ وَيَنْتَوْنَ عَنْهُ وَإِنْ يُهْلِكُونَ
إِلَّا أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ۝٢٦ وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ وَقَفُوا عَلَى ٱلنَّارِ فَقَالُوا
يَٰ لَيْتَنَا نُرَدُّ وَلَا نُكَذِّبَ بِآيَاتِ رَبِّنَا وَنَكُونَ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ۝٢٧

19. De ki: “Şahitlik olarak en büyük en güvenilir kimdir?” Cevap ver; “Benimle sizin aranızda, Allah şahittir. Ve bu Kur’an, bana, kendisiyle sizi ve bu mesajın ulaştığı kimseleri uyarmam için vahyolundu. Şimdi siz, Allah ile beraber başka ilahların olduğuna şahitlik mi ediyorsunuz?” De ki; “Ben, buna asla şahitlik etmem!” Ve de ki: “O, ancak tek bir ilahdır ve ben sizin şirk olarak yakıştırdığınız o şeylerden uzağım.” 3/18-52, 4/79, 5/117, 13/43

20. Vaktiyle kendilerini, vahye muhatap kıldığımız o kimseler bunu öz oğullarını tanıdıkları gibi tanırlar. Kendilerini hüsrana uğratanlar, işte onlar bu hakikate kuran a inanmayanlardır. 2/146, 23/69, 2/64, 39/15

21. Kendi uydurduğu yalanı, Allah’a yakıştıran veya ayetleri karşısında yalana sarılından daha zalim/sapkın kim vardır? Şu bir gerçek ki Allah’a iftira edenler asla iflah olmazlar. 6/135, 12/23, 39/24, 62/5

22. O gün, onların hepsini bir araya toplayacağız; sonra da Allah’a ortak koşanlara diyeceğiz ki (Allah ile aranızda aracı olduğunuzu); iddia etmiş olduğunuz ortaklarınız nerede? 2/166-167, 16/27, 26/92-93, 41/47

23. Sonra onların hilesi, “Rabbimiz Allah’a yemin ederiz ki biz ortak/şirk koşanlardan değildik.” demekten başka bir şey olmayacaktır. 58/18

24. İşte bak! Kendilerine karşı nasıl yalan söylediler ve uydurdıkları şeyler, kendilerini nasıl yüzüstü bırakıp uzaklaştı. 6/137, 16/104-105-116, 29/17

25. Onlardan kimileri de var ki sana kulak verirler, her türlü ayeti görseler bile ona inanmamalarından dolayı, biz de onların kalplerine anlamalarına engel olacak bir perde ve kulaklarına da kurşun koyduk. Seninle tartışmak için sana geldiklerinde, o inanmayanlar derler ki: “Bu, öncekilerin masallarından başka bir şey değildir.” 8/31, 16/24, 46/17, 83/14

26. Onlar hem başkalarını Kuran’dan engellerler hem de kendileri bundan mahrum kalırlar. Sonuçta kendilerini helak ederler de farkında olmazlar. 5/49, 22/51, 28/88, 34/5-38

27. Ateşin başına durdurulduklarında, “Ah, keşke dünyaya döndürülsek de Rabbimizin ayetlerine karşı yalana sarılmasak ve müminlerden olsaydık” dediklerinde onların halini bir görmeliydin. 6/30, 23/99...109, 32/12, 42/44-45

بَلْ بَدَا لَهُمْ مَا كَانُوا يُخْفُونَ مِنْ قَبْلُ وَلَوْ رُدُّوا لَعَادُوا لِمَا
 نُهُوا عَنْهُ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٢٨﴾ وَقَالُوا إِن هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا
 وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ ﴿٢٩﴾ وَلَوْ تَرَى إِذْ وَقَفُوا عَلَى رَبِّهِمْ قَالَ
 أَلَيْسَ هَذَا بِالْحَقِّ قَالُوا بَلَى وَرَبِّنَا قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا
 كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣٠﴾ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ حَتَّى إِذَا
 جَاءَتْهُمْ السَّاعَةُ بَغْتَةً قَالُوا يَا حَسْرَتَنَا عَلَى مَا فَرَّطْنَا فِيهَا
 وَهُمْ يَحْمِلُونَ أَوْزَارَهُمْ عَلَى ظُهُورِهِمْ أَلَا سَاءَ مَا يَزِرُونَ ﴿٣١﴾ وَمَا
 الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَعِبٌ وَلَهُوَ وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ
 أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٣٢﴾ قَدْ نَعْلَمُ إِنَّهُ لَيَحْزُنُكَ الَّذِي يَقُولُونَ فَإِنَّهُمْ
 لَا يُكَذِّبُونَكَ وَلَكِنَّ الظَّالِمِينَ بِآيَاتِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ ﴿٣٣﴾ وَلَقَدْ
 كَذَّبَتْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ فَصَبَرُوا عَلَى مَا كُذِّبُوا وَأَوَدُّوا حَتَّى
 آتَاهُمْ نَصْرُنَا وَلَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِ اللَّهِ وَلَقَدْ جَاءَكَ مِنْ نَبَائِ
 الْمُرْسَلِينَ ﴿٣٤﴾ وَإِنْ كَانَ كَبُرَ عَلَيْكَ إِعْرَاضُهُمْ فَإِنْ اسْتَطَعْتَ أَنْ
 تَبْتَغِيَ نَفَقًا فِي الْأَرْضِ أَوْ سُلَّمًا فِي السَّمَاءِ فَتَأْتِيَهُمْ بِآيَةٍ وَلَوْ
 شَاءَ اللَّهُ لَجَمَعَهُمْ عَلَى الْهُدَى فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٣٥﴾

28. Hayır, onlara önceden gizli olan hakikat ortaya çıktı da ondan. Eğer yeniden dünyaya gönderilselerdi, yine yasaklanan şeylere dönerlerdi. Çünkü onlar gerçekten yalancılardır. 6/116, 21/40, 26/102, 39/58-59

29. Zira onlar, "Hayatımız şu dünya hayatından ibarettir, bundan başka bir hayat yoktur. Biz tekrar diriltilecek de değiliz." diyorlardı. 10/7, 23/35, 45/24, 79/34...41

30. Rablerinin karşısında durdurulduklarında, Allah'ın onlara: "Şimdi bu gerçek değil miymiş?" dediğinde onların: "Rabbimize andolsun ki kesinlikle gerçekmiş." dediklerini ve (Allah'ın da): "Gerçekleri örtbas ettiğiniz için tadın bakalım azabı." dediği anı bir görsen! 6/93, 32/12, 34/31, 50/23, 69/13...20

31. Allah ile karşılaşmayı hesaba katmayanlar hüsrana uğramışlardır. Nihayet o saat ansızın onların başına gelip çattığında, işledikleri günahları sırtlanmış bir halde "Yazıklar olsun bize ahireti hesaba

katmadığımız için." derler. Dikkat edin ne berbat şeyler yükleniyorlar öyle. 6/47...51, 39/56, 43/66, 47/18, 45/34-35

32. Dünya hayatı, oyun ve eğlenceden başka bir şey değildir. Ahiret yurdu ise sorumlu davranıp korunanlar için daha hayırlıdır. Hâlâ aklınızı kullanmayacak mısınız? 6/70, 29/64, 47/36, 57/20, 21/10

33. Onların söylediklerinin, seni üzdüğünü elbette biliyoruz. Fakat onlar, seni yalanlamıyorlar, gerçekte o zalimler/yanlışta ısrar edenler bu kuran ın hak olduğunu bildikleri halde bile bile Allah'ın ayetlerine inanmıyorlar. 7/51, 18/6, 26/2, 29/47

34. Unutma ki senden önceki elçiler de yalancılıkla suçlanmışlardı. Onlar yalancılıkla suçlanmalarına direndiler ve eziyetlere uğradılar, nihayet bizim yardımımız onlara yetişti. Zira Allah'ın yardım kelimelerini/sözlerini değiştirecek güç yoktur, elbette bu elçilerin haberlerinden bir kısmı sana geldi. 3/184, 6/114-115, 11/120, 12/110, 18/27

35. Şayet onların yüz çevirmeleri senin zoruna gidiyorsa, eğer yerin dibine doğru bir tünel kazmaya veya göğe merdiven dayamaya gücün yetiyorsa, onlara istedikleri mucizeyi getirirsin. Şayet Allah, isteseydi hepsini hidayet/doğru yol üzere toplardı, sakın ola ki (bu ilahi yasayı) bilmeyenlerden olma! 6/109, 7/132, 17/59, 29/50-51

إِنَّمَا يَسْتَجِيبُ الَّذِينَ يَسْمَعُونَ وَالْمَوْتَى يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ ثُمَّ إِلَيْهِ يُرْجَعُونَ ﴿٣٦﴾ وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ قُلْ إِنَّ اللَّهَ قَادِرٌ عَلَى أَنْ يُنْزِلَ آيَةً وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٧﴾ وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا طَائِرٍ يَطِيرُ بِجَنَاحَيْهِ إِلَّا أُمَمٌ أَمْثَلُكُمْ مَا فَرَطْنَا فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يُحْشَرُونَ ﴿٣٨﴾ وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا صُمُّ وَبُكْمٌ فِي الظُّلُمَاتِ مَنْ يَشَأِ اللَّهُ يُضِلَّهُ وَمَنْ يَشَأِ يُجْعَلْهُ عَلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٣٩﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَتَيْتُكُمْ عَذَابُ اللَّهِ أَوْ أَتَتْكُمُ السَّاعَةُ أَغَيْرَ اللَّهِ تَدْعُونَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤٠﴾ بَلْ إِيَّاهُ تَدْعُونَ فَيَكْشِفُ مَا تَدْعُونَ إِلَيْهِ إِنْ شَاءَ وَتَنْسَوْنَ مَا تُشْرِكُونَ ﴿٤١﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ أُمَمٍ مِنْ قَبْلِكَ فَآخَذْنَاَهُمْ بِالْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ لَعَلَّهُمْ يَتَضَرَّعُونَ ﴿٤٢﴾ فَلَوْلَا إِذْ جَاءَهُمْ بَأْسُنَا تَضَرَّعُوا وَلَكِنْ قَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾ فَلَمَّا تَسُوا مَا دُكِّرُوا بِهِ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ أَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ حَتَّىٰ إِذَا فَرِحُوا بِمَا أُوتُوا أَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً فَإِذَا هُمْ مُبْلِسُونَ ﴿٤٤﴾

36. Ancak gönülden kulak verenler daveti kabul ederler,¹ ölümlere gelince, Allah onları diriltir sonra hesap vermek üzere ona döndürülürler.² ^{13/18, 10/25, 50/41, 67/10, 222/5-6, 30/19-50, 36/51-52, 41/21, 50/11}

37. Onlar "Sana Rabbinden bir mucize indirilmeli değil miydi" dediler. De ki; "Allah'ın her türlü mucize indirmeye elbette gücü yeter. Fakat onların çoğu bunun bilincinde değiller." ^{10/20, 13/27, 20/133-134, 40/78}

38. Yeryüzündeki tüm canlılar ve kanat çırparak uçan bütün kuşlar sizin gibi birer topluluktur. Biz bu kitapta kuran da hiçbir şeyi eksik bırakmadık. ^{12/111, 16/89}

39. Bizim ayetlerimiz karşısında yalana sarılanlar, karanlıklar içinde kalmış sağır ve dilsizlerdir. Allah sapmayı dileyenin sapkınlığını onaylar, dileyeni ise dosdoğru yoluna yöneltir. ^{23/66, 40/63, 45/8, 46/26}

40. De ki: "Hiç düşündünüz mü, eğer Allah'ın azabı sizi yakalasa veya kıyamet gelip çatsa, eğer iddianızda doğruysanız söyleyin Allah'tan başkasına mı yalvarırsınız?" ^{6/56-63-71, 7/5, 27/62, 39/38}

41. Hayır, sadece Allah'a yalvarırsınız. O da uygun görürse, kaldırılması için dua ettiğiniz belayı/azabı

kaldırır da siz, ortak koştüğünüz şeyleri unutuverirsiniz. ^{6/17, 10/107, 16/52...56}

42. Doğrusu biz, senden önce gelip geçen toplumlara da elçiler göndermiş, acziyetlerini itiraf edip yalvarsınlar diye onları şiddetli darlık ve sıkıntılara sokmuştuk. ^{20/133-134, 30/47}

43. Hiç olmazsa cezalandırmamız, kendilerine gelince acziyetlerini itiraf edip yalvarsalardı ya. Fakat onların kalpleri katılaşıyordu. Zira şeytan, yaptıklarını kendilerine güzel göstermişti. ^{7/94, 6/122, 16/63, 23/75-76, 27/24}

44. Ve kendilerine yapılan bütün uyarıları kulak ardı ettiler. (Sınamak için) Biz de onlara bütün nimet kapılarını ardına kadar açtık ve sunulan nimetlerin hazzıyla şımarmış bir haldeyken, ansızın öyle bir cezalandırdık ki ümitsizlik girdabına düştüler. ^{11/10, 23/64, 33/67, 34/34}

فَقُطِعَ دَابِرُ الْقَوْمِ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٥﴾
 قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَخَذَ اللَّهُ سَمْعَكُمْ وَأَبْصَارَكُمْ وَخَتَمَ عَلَى قُلُوبِكُمْ
 مَنْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِهِ أَنْظُرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ الْآيَاتِ
 ثُمَّ هُمْ يَصْذِفُونَ ﴿٤٦﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَتَيْكُمْ عَذَابُ اللَّهِ
 بَغْتَةً أَوْ جَهْرَةً هَلْ يُهْلِكُ إِلَّا الْقَوْمَ الظَّالِمُونَ ﴿٤٧﴾ وَمَا
 نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ فَمَنْ أَمَنَ وَأَصْلَحَ
 فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٤٨﴾ وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا
 يَمَسُّهُمُ الْعَذَابُ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٤٩﴾ قُلْ لَا أَقُولُ لَكُمْ
 عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا أَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلَا أَقُولُ لَكُمْ إِنِّي
 مَلَكٌ إِنْ أَتَيْتُ إِلَّا مَا يُوحَى إِلَيَّ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَى
 وَالْبَصِيرُ أَفَلَا تَتَفَكَّرُونَ ﴿٥٠﴾ وَأَنْذِرْ بِهِ الَّذِينَ يَخَافُونَ أَنْ
 يُحْشَرُوا إِلَى رَبِّهِمْ لَيْسَ لَهُمْ مِنْ دُونِهِ وَلِيٌّ وَلَا شَفِيعٌ لَعَلَّهُمْ
 يَتَّقُونَ ﴿٥١﴾ وَلَا تَطْرُدِ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدَاةِ وَالْعَشِيِّ
 يُرِيدُونَ وَجْهَهُ مَا عَلَيْكَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِنْ شَيْءٍ وَمَا مِنْ
 حِسَابِكَ عَلَيْهِمْ مِنْ شَيْءٍ فَتَطْرُدَهُمْ فَتَكُونَ مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٥٢﴾

45. Âlemlerin rabbine/sahibine hamdolsun ki, nankörlükte direnen toplumun kökü böylece kazınmıştı. 23/44, 71/26-27-28

46. De ki: "Hiç düşündünüz mü? Allah, kulaklarınızı sağır gözlerinizi de kör etse ve kalplerinizi de mühürlese, Allah'tan başka onları size geri getirecek bir ilah mı var?" İşte bak ayetlerimizi nasıl da ortaya koyuyoruz. Yinede yüz çeviriyorlar. 6/50, 13/16, 40/58, 7/101, 40/35, 63/3

47. De ki: "Hiç düşündünüz mü? Allah'ın azabı, size ansızın veya açıktan açığa gelip çatsa, hiç zalim bir halktan başkası mı helak edilir?" 6/6-131, 10/13, 47/10, 14/14, 26/227

48. Zira biz, elçileri yalnızca müjdeciler ve uyarıcılar olarak göndeririz. Artık kim iman edip, durumunu düzeltirse onlara korku yoktur ve bunlar üzülmeyeceklerdir. 18/56, 33/45, 35/24, 2/62, 7/35, 43/67-68

49. Ayetlerimiz karşısında yalana sarılanlara gelince, Allah'ın yolundan çıkmalarından dolayı onlara azap dokunacaktır. 7/182, 10/94, 27/84, 39/32, 32/18-19-20

50. De ki: "Ben size, Allah'ın (Sevap ve nimet) hazinelerinin benim elimde olduğunu söylemiyorum. Gaybı da (Gelecekte neler olup biteceğini de) bilemem, ben size, ben meleğim/kralım da demiyorum. Ben, ancak bana vahyedilen Kur'an'a uyuyorum. Ben, ancak bana vahyedilen Kur'an'a uyuyorum." De ki: "Hiç gerçeğe karşı kör olan ile onu gören bir olur mu? Hâlâ düşünmeyecek misiniz?" 7/188, 11/31, 13/19, 25/8, 39/19, 10/15

51. Rablerinin huzurunda toplanacaklarından korkanları¹ bu Kur'an ile uyar ki,² O'nun berisinden herhangi bir veli/koruyucu³ ve şefaatçilerinin olmadığını anlasınlar.⁴ Belki sakınıp korunurlar.⁵ 118/49, 23/79, 34/31, 69/18, 26/19-70, 92, 43/5, 50/45, 32/107, 6/70, 42/9, 46/94, 32/4, 39/43-44, 32/63, 3/186, 6/153, 7/96

52. O'nun hoşnutluğunu arzulayarak, sabah akşam Rablerine yalvaranları huzurundan kovma! Zira ne onların hesabı sana düşer ne de senin hesabın onlara düşer. Bu takdirde onları kovarsan zalimlerden/onlara haksızlık edenlerden olursun. 11/29, 18/28, 26/114, 10/41, 2/120-145

وَكَذَلِكَ فَتَنَّا بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لِّيَقُولُوا أَهَؤُلَاءِ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنْ بَيْنِنَا أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِالشَّاكِرِينَ ﴿٥٣﴾ وَإِذَا جَاءَكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِنَا فَقُلْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ كَتَبَ رَبُّكُمْ عَلَى نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ أَنَّهُ مَنْ عَمِلَ مِنْكُمْ سُوءًا بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَصْلَحَ فَأَنَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٥٤﴾ وَكَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِّلْمُتَسَتِّبِينَ سَبِيلُ الْمُجْرِمِينَ ﴿٥٥﴾ قُلْ إِنِّي نُهِيَ أَنْ أُعْبِدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ قُلْ لَا أَتَّبِعُ أَهْوَاءَكُمْ قَدْ ضَلَلْتُ إِذًا وَمَا أَنَا مِنَ الْمُهْتَدِينَ ﴿٥٦﴾ قُلْ إِنِّي عَلَى بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّي وَكَذَّبْتُمْ بِهِ مَا عِنْدِي مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ إِنَّ الْحُكْمَ إِلَّا لِلَّهِ يَفْصِلُ الْحَقَّ وَهُوَ خَيْرُ الْفَاصِلِينَ ﴿٥٧﴾ قُلْ لَوْ أَنَّ عِنْدِي مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ لَقُضِيَ الْأَمْرُ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَاللَّهُ أَغْلَمُ بِالظَّالِمِينَ ﴿٥٨﴾ وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَا تَسْقُطُ مِنْ وَرَقَةٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا حَبَّةٌ فِي ظُلُمَاتِ الْأَرْضِ وَلَا رَطْبٌ وَلَا يَابِسٌ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿٥٩﴾

53. Bu şekilde biz insanları birbirleriyle sınıyoruz ki (Müşrikler); "Allah, aramızdan bula bula iyilik yapmak için bunları mı buldu?" desinler. Peki, Allah, şükredenleri en iyi bilen değil midir? 6/105, 21/35, 47/4, 67/2

54. Ayetlerimize yürekten inanıp güvenenler sana geldiklerinde, onlara de ki: "Selamün Aleyküm size müjdelersün Rabbiniz zatına rahmeti ilke edildi. Artık kim bilmeden bir kötülük işler ve hemen ardından tövbe eder ve kendini düzeltirse, şüphesiz O, eşsiz bir bağışlayıcı ve bitimsiz bir merhametin sahibidir." 6/12, 16/119, 5/93, 20/82, 25/70-71

55. Böylece ayetlerimizi açık ve anlaşılır kılıyoruz ki günaha batmış olanların yolunun yanlışlığı açıkça belli olsun. 6/114, 20/133-134

56. De ki: "Allah'ın berisinden yalvarıp yakardıklarınıza kulluk etmem bana yasaklandı." Ve yine de ki; "Sizin uyduruk arzu ve heveslerinize de uyamam, bu takdirde sapıtmış olurum da doğruyu bulanlardan da olamam." 6/71-72, 7/37, 28/50, 40/20

57. Ve yine de ki: "Ben, Rabbimden gelen apaçık belgeye Kur'an'a dayanmaktayım. Ve siz de bunu

yalanlamış durumdasınız. Sizin acele gelmesini istediğiniz azap benim elimde değil, hüküm yalnızca Allah'a aittir. Gerçek hükmü O verir, zira o hak ile batılın arasını ayıranların en iyisidir." 11/17-63, 47/14, 21/24, 18/26, 22/56

58. De ki: "Şayet sizin çabucak gelmesini istediğiniz azap benim elimde olsaydı, sizinle benim aramda iş bitirilmiş olurdu ama Allah, zalimlerin/azabı hak edenlerin kimler olduğunu en iyi bilenidir." 10/88, 22/47, 29/53

59. Çünkü gaybın/bilinmezlerin anahtarları yalnızca onun katındadır. Onları, kendisinden başka kimse bilemez. O, karada ve denizde olup biten her şeyi bilir. Düşen bir yaprak bile onun bilgisi dâhilindedir, yerin derinliklerinde kalmış bir tohum yaş ve kuru ne varsa hepsi apaçık bir kitapta/yasada mevcuttur. 6/50, 7/188, 10/61, 31/16, 34/3, 27/65

وَهُوَ الَّذِي يَتَوَفِّيَكُمْ بِاللَّيْلِ وَيَعْلَمُ مَا جَرَحْتُمْ بِالنَّهَارِ ثُمَّ يَبْعَثُكُمْ فِيهِ لِيُقْضَىٰ أَجَلٌ مُّسَمًّى ثُمَّ إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ ثُمَّ يُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٦٠﴾ وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ وَيُرْسِلُ عَلَيْكُمْ حَفَظَةً حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدُكُمُ الْمَوْتُ تَوَفَّتْهُ رُسُلُنَا وَهُمْ لَا يُفَرِّطُونَ ﴿٦١﴾ ثُمَّ رُدُّوا إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمُ الْحَقِّ ۖ أَلَا لَهُ الْحُكْمُ وَهُوَ أَسْرَعُ الْحَاسِبِينَ ﴿٦٢﴾ قُلْ مَنْ يُنَجِّيكُمْ مِنْ ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ تَدْعُونَهُ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً ۚ لَئِنْ أَنْجَيْنَا مِنْ هَٰذِهِ لَنُكَوِّنَنَّ مِنْ الشَّاكِرِينَ ﴿٦٣﴾ قُلِ اللَّهُ يُنَجِّيكُمْ مِنْهَا وَمِنْ كُلِّ كَرْبٍ ثُمَّ أَنْتُمْ تُشْرِكُونَ ﴿٦٤﴾ قُلْ هُوَ الْقَادِرُ عَلَىٰ أَنْ يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ عَذَابًا مِنْ فَوْقِكُمْ أَوْ مِنْ تَحْتِ أَرْجُلِكُمْ أَوْ يَلْبِسَكُمْ شِيْعًا وَيُذِيقَ بَعْضَكُمْ بَأْسَ بَعْضٍ ۚ أُنْظُرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ الْآيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَفْقَهُونَ ﴿٦٥﴾ وَكَذَّبَ بِهِ قَوْمُكَ وَهُوَ الْحَقُّ ۚ قُلْ لَسْتُ عَلَيْكُمْ بِوَكِيلٍ ﴿٦٦﴾ لِكُلِّ بَيِّنَةٍ مُسْتَقَرٌّ وَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٦٧﴾ وَإِذَا رَأَيْتَ الَّذِينَ يَخُوضُونَ فِي آيَاتِنَا فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتَّىٰ يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ ۚ وَإِمَّا يُنسِيَنَّكَ الشَّيْطَانُ فَلَا تَقْعُدْ بَعْدَ الذِّكْرِىٰ مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٦٨﴾

60. O'dur geceleyin sizi vefat ettiren/sizdeki bilinci alan ve gündüzünde neler yapıp ettiğinizi bilen. Sonra belirlenen süreye kadar yaşamanız için sizi her sabah yeniden diriltir/bilincinizi size iade eden. Sonunda dönüşünüz onadır, ardından O da size yaptıklarınızı bir bir haber verecek. 24/64, 39/42, 56/60, 58/6

61. O'dur kulları üzerinde mutlak otorite olan. O size, sizi gözetecek yaptıklarınızı kaydeden (melekler) gönderir. Nihayet sizden birine ölüm geldiği zaman, elçilerimiz görevlerini eksiksiz yerine getirirler ve onu vefat ettirirler. 4/97, 6/93, 8/50, 16/28...32, 23/99, 32/11, 47/27

62. Sonra da gerçek mevlâları olan Allah'a döndürülürler. Dikkat edin, hüküm yalnızca O'na aittir. O, hesap görenlerin en hızlısıdır. 2/286, 8/40, 10/30, 24/39, 40/17

63. De ki: "Eğer bizi kurtarırsan, kesinlikle şükredenlerden olacağız" diye içten bir yakarıyla dua

ettiğinizde, karanın ve denizin karanlıklarından sizi kurtaran kimdir? 3/126-160, 17/56-57, 27/62, 39/38

64. De ki: "Sizi ondan ve diğer bütün sıkıntılardan kurtaracak olan Allah'tır. Buna rağmen siz hala Allah'tan başkasına ilahlık yakıştırıp şirk koşuyorsunuz." 6/17, 16/52...54, 34/22, 36/23

65. De ki: "Size üstünüzden veya ayaklarınızın altından bir azap göndermeye ya da sizi guruplara ayırarak birbirinize düşürmeye kadir olan O'dur. İyice kavrasınlar diye ayetleri nasıl açık ve anlaşılır kıldığımıza bir bak!" 6/46-105-126, 3/103, 46/27

66. O, gerçeğin ta kendisi olmasına rağmen senin toplumun onu yalanlıyor. De ki: "Ben sizin vekiliniz/savunucunuz değilim." 25/30, 6/104-107, 10/108, 17/54, 25/43, 39/41

67. Her haberin gerçekleşeceği bir an vardır. İleride anlayacaksınız. 15/3, 20/135, 29/66, 38/88, 67/17-29

68. Ayetlerimiz hakkında ileri geri konuşanları gördüğün zaman, başka bir konuya geçmedikleri sürece onların yanlarında oturma! Olur, da şeytan sana unutturursa, hatırladıktan sonra artık bu zalimlerle/Allah'ın ayetleriyle alay edenlerle bir arada bulunma! 4/140

وَمَا عَلَى الَّذِينَ يَتَّقُونَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِنْ شَيْءٍ وَلَكِنْ ذِكْرِي لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٦٩﴾ وَذَرِ الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَعِبًا وَلَهْوًا وَغَرَّتْهُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَذَكِّرْ بِهِ أَنْ تُبْسَلَ نَفْسٌ بِمَا كَسَبَتْ لَيْسَ لَهَا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيٌّ وَلَا شَفِيعٌ وَإِنْ تَعْدِلْ كُلُّ عَدْلٍ لَا يُؤْخَذُ مِنْهَا أُولَئِكَ الَّذِينَ أُبْسِلُوا بِمَا كَسَبُوا لَهُمْ شَرَابٌ مِنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿٧٠﴾ قُلْ أَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُنَا وَلَا يَضُرُّنَا وَنُردُّ عَلَى أَعْقَابِنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْنَا اللَّهَ كَالَّذِي اسْتَهْوَتْهُ الشَّيَاطِينُ فِي الْأَرْضِ خَيْرَانَ لَهُ أَصْحَابٌ يَدْعُونَهُ إِلَى الْهُدَى ائْتِنَا قُلْ إِنَّ هُدَى اللَّهِ هُوَ الْهُدَى وَأْمُرْنَا لِنُسَلِّمَ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٧١﴾ وَأَنْ أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَهُوَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٧٢﴾ وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَيَوْمَ يَقُولُ كُنْ فَيَكُونُ قَوْلُهُ الْحَقُّ وَلَهُ الْمُلْكُ يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ﴿٧٣﴾

69. Gerçi sorumlu davrananlara, onların hesabından hiçbir sorumluluk yoktur. Fakat bu yine de bir öğüttür, belki sakınıp korunurlar. 2/41, 24/54, 51/55, 87/9-10

70. Dünya hayatının aldattığı,¹ böylece dinlerini oyun ve eğlence haline getirenleri kendi haline bırak² ve onlara Kuran'la şu gerçeği hatırlat:³ "Her insan, kazandıkları ile rehin alınacak.⁴ Onun için Allah'ın berisinden herhangi bir veli/koruyucu ve şefaataçı olmayacak,⁵ verilebilecek her fidyeyi verse bile ondan asla alınmayacak.⁶ İşte bunlar işledikleri yüzünden helake sürüklenmiş olacaklar, onlar ayetlerime inanmadıkları için içlerini yakıp kavuran bir su ve acıklı bir azap vardır."^{7, 1} 31/33, 35/5, 45/35, 53/29, 57/51, 57/20, 6/19, 21/45, 42/7, 50/45, 52/21, 53/39, 74/38, 52/107, 10/18, 32/4, 42/9, 10/54, 13/18, 70/11...15, 73/105, 27/84, 40/63, 41/15

71. De ki: "Allah, bize doğru yolu gösterdikten sonra,¹ Allah'ın berisinden bize yararı da zararı da dokunmayanlara mı yalvaralım.² Tıpkı yeryüzünde şaşkın şaşkın dolaşırken, bize gel diyerek doğru yola davet eden arkadaşlarını bırakıp,³ şeytanın ayartmalarına kanarak, uçuşuma yuvarlanan ahmak kimse gibi mi olalım?⁴ De ki: "Tek doğru yol Allah'ın gösterdiği yoldur, biz âlemlerin Rabbine

(kayıtsız şartsız) teslim olmakla emrolunduk."^{5, 12/120, 16/9, 4/115, 2/10/18, 22/12-13, 36/23, 3/12/108, 41/33, 42/15, 4/14/22, 34/20-21, 36/60...64, 2/130-131, 10/72, 27/91}

72. Ve namazı hakkını vererek kılın ve O'na karşı sorumlu davranın. Zira huzurunda toplanacağınız o'dur... 23/2, 20/132, 6/51

73. Zira gökleri ve yeri gerçek bir amaç için yaratan O'dur¹ ve O, ol dediği an oluş sürecine girer. O'nun sözü/buyruğu mutlaka gerçekleşir,² sura üflendiği o günde de hükümler sadece onundur.³ O, idrak kapsamına giren ve girmeyen her şeyi bilir. Çünkü her şeyi yerli yerince yapan ve her şeyden haberdar olan o'dur.⁴ 13/190-191, 27/60, 29/19-20, 2/16/40, 36/82, 40/68, 323/101, 27/87, 39/68, 4/35, 6/103, 39/7

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ أَرَزَرَأْتَتَّخِذُ أَصْنَامًا إِلَهًا إِنِّي
 أَرِيكَ وَقَوْمَكَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٧٤﴾ وَكَذَلِكَ نُرِي إِبْرَاهِيمَ
 مَلَكُوتَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلِيَكُونَ مِنَ الْمُوقِنِينَ ﴿٧٥﴾
 فَلَمَّا جَنَّ عَلَيْهِ اللَّيْلُ رَأَى كَوْكَبًا قَالَ هَذَا رَبِّي فَلَمَّا أَفَلَ
 قَالَ لَا أَحِبُّ الْإِفْلِينَ ﴿٧٦﴾ فَلَمَّا رَأَى الْقَمَرَ بَازِعًا قَالَ هَذَا
 رَبِّي فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ لَئِنْ لَمْ يَهْدِنِي رَبِّي لَأَكُونَنَّ مِنَ
 الْقَوْمِ الضَّالِّينَ ﴿٧٧﴾ فَلَمَّا رَأَى الشَّمْسَ بَازِعَةً قَالَ هَذَا
 رَبِّي هَذَا أَكْبَرُ فَلَمَّا أَفَلَتْ قَالَ يَا قَوْمِ إِنِّي بَرِيءٌ مِمَّا
 تُشْرِكُونَ ﴿٧٨﴾ إِنِّي وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضَ حَنِيفًا وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٧٩﴾ وَحَاجَّهُ
 قَوْمُهُ قَالَ اتَّخَاذُوا إِلَهًا مِثْلَ اللَّهِ وَقَدْ هَدَيْنَا وَلَا آخَافُ مَا
 تُشْرِكُونَ بِهِ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ رَبِّي شَيْئًا وَسِعَ رَبِّي كُلَّ شَيْءٍ
 عِلْمًا أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ﴿٨٠﴾ وَكَيْفَ آخَافُ مَا أَشْرَكْتُمْ
 وَلَا تَخَافُونَ أَنَّكُمْ أَشْرَكْتُمْ بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ عَلَيْكُمْ
 سُلْطَانًا فَأَيُّ الْفَرِيقَيْنِ أَحَقُّ بِالْأَمْنِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨١﴾

74. Hani İbrahim, babası Azer'e şöyle demişti: "Sen putları ilah olarak mı kabul ediyorsun? Ben, seni ve toplumunu apaçık bir sapkınlık içinde görüyorum." 21/51...70, 26/69...77, 37/83...109

75. İşte böylece biz, İbrahim'e imanı pekişip sağlamlaştırsın diye göklerin ve yerin hükümlerini gösterdik/muhteşem nizamı kavramasını öğrettik. 2/124...134, 3/65...68

76. Gecenin karanlığı üzerine bastırınca bir yıldız görmüş ve: "İşte benim Rabbim budur." demişti. Fakat yıldız batınca: "Ben, batanları sevmem." dedi.

77. Başka bir zaman Ay'ı doğarken görünce: "İşte budur benim Rabbim!" demişti. Fakat o da batınca: "Eğer Rabbim bana doğru yolu göstermezse, ben kesinlikle sapmış şu toplumdan biri olurdum." dedi. 43/27

78. Sonra İbrahim doğmakta olan güneşi görünce: "İşte budur benim Rabbim, zira bu daha büyük ve daha parlak." demiş, o da batınca: "Ey kavmim, ben sizin ortak koştuklarınızdan uzağım." dedi. 26/75

79. "İşte şimdi ben bütün varlığımla, şirkten arınmış/hanif olarak gökleri ve yeri eşsiz bir biçimde yaratan Allah'a yöneldim ve ben Allah'a ortak koşanlardan değilim." dedi. 2/135

80. Ve toplumu onunla tartışmaya girdi. İbrahim dedi ki: "O beni doğru yola iletmışken siz, Allah hakkında benimle tartışıyor musunuz? Ben sizin şirk koştuğunuz şeylerden hiç korkmuyorum. Rabbinin dilemesi dışında hiçbir şey gerçekleşmez. Zira Rabbim, sınırsız ilmiyle her şeyi kuşatmıştır. Hâlâ düşünüp aklınızı başınıza almayacak mısınız?" 7/52, 21/24, 33/39

81. "Hem siz, Allah'ın hakkında hiçbir bilgi ve belge indirmediği şeyleri, O'na ortak koşmaktan korkmazken, ben sizin ortak koştuğunuz şeylerden niye korkayım ki? Eğer biliyorsanız söyleyin, bu iki taraftan hangisi korkudan emin olmaya daha layıktır?" 7/33-71, 12/40, 23/117, 30/35

الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَٰئِكَ لَهُمُ الْأَمَنُ
 وَهُمْ مُّهْتَدُونَ ﴿٨٢﴾ وَتِلْكَ حُجَّتُنَا آتَيْنَاهَا إِبْرَاهِيمَ عَلَى
 قَوْمِهِ نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مِّنْ نَّشَاءٍ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٨٣﴾
 وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ كُلًّا هَدَيْنَا وَنُوحًا هَدَيْنَا مِن
 قَبْلُ وَمِن دُرِّيَّتِهِ دَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ وَأَيُّوبَ وَيُوسُفَ وَمُوسَى
 وَهَارُونَ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٤﴾ وَزَكَرِيَّا وَيَحْيَى
 وَعِيسَى وَإِلْيَاسَ كُلٌّ مِّنَ الصَّالِحِينَ ﴿٨٥﴾ وَإِسْمَاعِيلَ
 وَالْيَسَعَ وَيُونُسَ وَلُوطًا وَكُلًّا فَضَّلْنَا عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٨٦﴾
 وَمِن آبَائِهِمْ وَدُرِّيَّاتِهِمْ وَإِخْوَانِهِمْ وَاجْتَبَيْنَاهُمْ وَهَدَيْنَاهُمْ
 إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٨٧﴾ ذَٰلِكَ هُدَى اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَن
 يَشَاءُ مِّن عِبَادِهِ وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحَبِطَ عَنْهُمْ مَا كَانُوا
 يَعْمَلُونَ ﴿٨٨﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ
 وَالنُّبُوَّةَ فَإِن يَكْفُرْ بِهَا هَؤُلَاءِ فَقَدْ وَكَّلْنَا بِهَا قَوْمًا لَّيْسُوا
 بِهَا بِكَافِرِينَ ﴿٨٩﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ فَيُهْدِيهِمْ مُّكْتَدَةً
 قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِن هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَالَمِينَ ﴿٩٠﴾

82. İman edenler ve imanlarına zulüm/şirk bu-
laştırmayanlar, işte korkudan emin olmak onların
hakkıdır. Ve doğru yolda olanlar da bunlardır. 4/115,
31/2...5-13, 28/50, 47/25

83. İşte bu, topluma karşı kullanması için İbra-
him'e verdiğimiz ispat sistemimizdir. Zira biz seçti-
ğimiz kimseyi (*İlim ve hikmet ile*) yüksek derecelere
yüceltiriz. Şüphesiz ki Rabbin her şeyi yerli yerince
yapandır ve her şeyi bilendir. 6/132, 40/35, 46/19

84. Biz İbrahim'e, İshak ve Yakub'u bahşettik ve
onların her birine doğru yolu göstermiştik. Nite-
kim biz önce de Nuh'u ve O'nun soyundan gelen
Davud, Süleyman, Eyyüb, Yusuf, Musa ve Harun'u
da doğru yolu göstermiştik. İşte iyileri biz böyle
ödüllendiririz. 29/27, 37/80-105-110-112-131, 28/14, 77/44

85. Zekeriya, Yahya, İsa ve İlyas, hepsi de iyi ve er-
demli kişilerdendi. 7/157-199, 9/112, 11/116, 40/51

86. İsmail, el-Yeseâ, Yunus ve Lut'u hepsini de bu-
lundukları toplumlara üstün kıldık. 2/136, 3/139, 17/21, 27/16

87. Onların atalarından, çocuklarından ve kardeş-
lerinden bazılarını seçmiştik ve doğru yola erdir-
miştik. 2/129, 22/75, 3/39

88. İşte bu, Allah'ın rehberliğidir ki kullarından
hak eden kimseyi bununla doğru yola ulaştırır.
Eğer onlar, Allah'a şirk koşmuş olsalardı, yapmış
oldukları her şey kesinlikle boşa giderdi. 23/51, 39/23-65,
40/54, 46/12

89. İşte bunlar kendilerine kitap, hikmet ve nebi-
lik verdiğimiz kimselerdir. Eğer şunlar o vahyi inkâr
ederlerse, biz de onu inkâr etmeyecek başka bir
topluma bu emaneti veririz. 3/81, 4/163...165, 29/27, 42/13

90. İşte bütün bu kimseler, Allah'ın rehberlik etti-
ği kişilerdir. Öyleyse sende onların yolunu izle ve
de ki "Ben bu tebliğ için sizden herhangi bir ücret
istemiyorum. Zira bu Kur'an, bütün toplumlara sa-
dece bir uyarı ve öğüttür." 1/5, 6/71, 19/58, 23/72, 25/57, 48/8, 74/31

وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِذْ قَالُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَى بَشَرٍ مِنْ شَيْءٍ قُلْ مَنْ أَنْزَلَ الْكِتَابَ الَّذِي جَاءَ بِهِ مُوسَى نُورًا وَهُدًى لِلنَّاسِ تَجْعَلُونَهُ قَرَاطِيسَ يُبَدُّونَهَا وَتُخْفُونَ كَثِيرًا وَعَلِمْتُمْ مَا لَمْ تَعْلَمُوا أَنْتُمْ وَلَا آبَاؤُكُمْ قُلِ اللَّهُ ثُمَّ ذَرْهُمْ فِي خَوْضِهِمْ يَلْعَبُونَ ﴿٩١﴾ وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ مُصَدِّقُ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلِتُنْذِرَ أُمَّ الْقُرَى وَمَنْ حَوْلَهَا وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَهُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٩٢﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ قَالَ أُوحِيَ إِلَيَّ وَلَمْ يُوحَ إِلَيْهِ شَيْءٌ وَمَنْ قَالَ سَأُنْزِلُ مِثْلَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَوْ تَرَى إِذِ الظَّالِمُونَ فِي غَمَرَاتِ الْمَوْتِ وَالْمَلَائِكَةُ بَاسِطُوا أَيْدِيهِمْ أَخْرِجُوا أَنْفُسَكُمْ الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنْتُمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ وَكُنْتُمْ عَنْ آيَاتِهِ تَسْتَكْبِرُونَ ﴿٩٣﴾ وَلَقَدْ جِئْتُمُونَا فُرَادَى كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَتَرَكْتُمْ مَا خَوَّلْنَاكُمْ وَرَاءَ ظُهُورِكُمْ وَمَا نَرَى مَعَكُمْ شُفَعَاءَكُمُ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ أَنَّهُمْ فِيكُمْ شُرَكَاءُ لَقَدْ تَقَطَّعَ بَيْنَكُمْ وَصَلَ عَنْكُمُ مَا كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٩٤﴾

91. Onlar, “Allah, hiç kimseye hiçbir şey indirmemiştir” diyerek Allah’ı gereği gibi takdir edemediler/tanıyamadılar.¹ Sor onlara “Musa’ya gelen, insanlık için bir rehber ve nur olan, kâğıtlara yazdığınız, böylece bir kısmını açıklayıp² (İşinize gelmediği için) çoğunu gizlediğiniz,³ sizin ve atalarınızın bilmediği şeyleri kendisiyle öğretildiğiniz o kitabı kim indirdi?” “Allah!” de! Sonra bırak onları, boş laflarıyla oyalanıp dursunlar.⁴ ¹22/74, 39/67, ²4/115, 23/49, 47/25, ³3/187, 5/15-44, ⁴15/3, 43/89, 67/29

92. İşte bu Kur’an da hem önceki hakikatleri tasdik eden hem de anakent ve çevresindeki insanları uyarman için indirdiğimiz bereket kaynağı bir kitaptır. Ahirete inanıp güvenenler, bu kuran a da inanıp güvenirler ki onlar namazlarında devamlılık gösterirler. 2/41, 3/3, 10/37, 12/111

93. Kendi uydurduğu yalanı, Allah’a isnat eden-den¹ veya kendisine hiçbir şey vahyedilmediği halde bana da vahiy geliyor diyenden veya Allah’ın indirdiği Kur’an gibi ben de indiririm (Vahiy ürünü kitap yazarım) diyenden daha zalim/daha büyük iftiracı kim vardır?² Bu zalimlerin, ölümün pençesinde acıyla kıvranırken meleklerin, canlarını almak için onlara ellerini uzatarak “Hadi elinizden geliyorsa kendinizi kurtarın bakalım, yalan yanlış şeyleri Allah’a isnat etmenizden ve onun ayetlerine karşı kibirli/umursamaz davranmanızdan dolayı bugün onursuzluk azabını tadın bakalım” dediklerinde onların durumunu bir görmeliydin.³ ¹6/21, 10/17, 11/18-19, ²2/79, 3/78, ³4/97, 7/37, 8/50, 16/28, 23/99

94. Dünya’ya ilk gelişinizde sizi yalnız yarattığımız gibi, işte huzurumuza da yapayalnız geldiniz ve size bağışladıklarımızın hepsini arkanızda bıraktınız. Size şefaathçi olacağını zannettiğiniz ve bunun için Allah ile aranıza koyduğunuz ortaklarınızı yanınızda göremiyoruz, aranızda kurmuş olduğunuz bağlar paramparça olmuş ve kurtaracağını zannettiğiniz o kimseler sizi yüzüstü bırakıp kaybolmuşlardır. 7/53, 18/49, 19/80-95, 26/92...98,

إِنَّ اللَّهَ فَالِقُ الْحَبِّ وَالنَّوَى يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَمُخْرِجُ الْمَيِّتِ مِنَ الْحَيِّ ذَلِكُمْ اللَّهُ فَأَتَى تُؤَفِّكُونَ ٩٥ فَالِقُ الْإِصْبَاحِ وَجَعَلَ اللَّيْلَ سَكَنًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ حُسْبَانًا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ٩٦ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ النُّجُومَ لِتَهْتَدُوا بِهَا فِي ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ٩٧ وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ فَمُسْتَقَرٌّ وَمُسْتَوْدَعٌ قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَفْقَهُونَ ٩٨ وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ نَبَاتَ كُلِّ شَيْءٍ فَأَخْرَجْنَا مِنْهُ خَضِرًا نُخْرِجُ مِنْهُ حَبًّا مُتَرَاكِبًا وَمِنَ النَّخْلِ مِنْ طَلْعِهَا قِنْوَانٌ دَانِيَةٌ وَجَنَّاتٍ مِنْ أَعْنَابٍ وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَّانَ مُشْتَبِهًا وَغَيْرَ مُتَشَابِهٍ انظُرُوا إِلَى ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَيَنْعِهِ إِنَّ فِي ذَلِكُمْ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ٩٩ وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ الْجِنَّ وَخَلَقَهُمْ وَخَرَقُوا لَهُ بَنِينَ وَبَنَاتٍ بِغَيْرِ عِلْمٍ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُصِفُونَ ١٠٠ بَدِيعُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ أَتَى يَكُونُ لَهُ وَلَدٌ وَلَمْ تَكُنْ لَهُ صَاحِبَةٌ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ١٠١

95. Tohumu ve çekirdeği çatlatıp yeşerten, ölüden diriyi çıkaran diriden de ölüyü çıkaran şüphesiz ki Allah'tır. İşte budur Allah! O halde nasıl da savruluyorsunuz? 3/27, 10/31, 30/19, 20/127, 23/89

96. Karanlığı yararak sabahı ortaya çıkaran,¹ geceyi sükûnet/dinlenme vakti kılan,² güneşi ve ayı da (değişmez bir düzen dâhilinde hareket ettirerek) zaman ölçüsü yapan O'dur. İşte bu, mutlak üstün olan ve her şeyi bilen koymuş olduğu bir ölçüdür³ 174/34, 113/1, 210/67, 25/47, 27/86, 40/61, 78/9, 22/189, 10/5, 17/12

97. Karanın ve denizin karanlıklarında, konumlarına bakarak yolunuzu bulasınız diye yıldızları sizin için yaratan O'dur. Doğrusu biz, bu ayetleri hakikati anlayabilen bir toplun için etraflıca açıkladık. 16/12-16, 6/105-126, 46/27

98. Yine O'dur, sizi tek bir özden/candan var eden. Geçici ve kalıcı hayat için yer tayin eden.¹ Doğrusu biz, bu ayetleri kavrayabilen bir toplum için etraflıca açıkladık.² 14/1, 11/6, 7/189, 31/28, 39/6, 77/20...26, 22/230, 10/5, 41/3

99. O'dur, gökten yağmuru indiren. Bu yağmur la her türlü bitkiyi çıkardık, o bitkiden de yemyeşil ekin çıkarır da ondan da üst üste binmiş dizili taneler çıkarırız. Hurma ağacının tomurcuklarından

da kolayca erişip koparılabilen salkım salkım hurmalar, yine birbirine renk ve tat olarak benzeyen ve benzemeyen nice üzüm bağları, zeytin ve nar ağaçları çıkarırız. Bu bitkiler hem oluşup gelişirken hem de olgunlaştığında meyvelerine ibret nazarıyla bir bakın. İşte bütün bunlarda, inanacak bir toplum için alınacak nice dersler vardır. 2/22, 7/57, 13/4, 30/48, 78/14...16

100. (Fakat buna rağmen Müşrikler) Allah'ın yarattığı görünmez varlıkları/cinleri O'na ortak koştular. Bilgisizce O'nun için oğullar ve kızlar yakıştırdılar. Oysaki O, onların bu çirkin yakıştırmalarından münezze ve çok yücedir. 34/40-41-42, 37/158, 72/6

101. O, göklerin ve yerin örneksiz ve eşsiz yaratıcısıdır. O'nun hiç eşi olmadı ki nasıl çocuğu olsun? Kaldı ki her şeyi yaratan O'dur ve O, her şeyi bilendir. 36/83, 42/11, 112/2-3

ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ فَاعْبُدُوهُ وَهُوَ
 عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴿١٠٢﴾ لَا تُدْرِكُهُ الْبَصَارُ وَهُوَ يُدْرِكُ
 الْبَصَارَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ ﴿١٠٣﴾ قَدْ جَاءَكُمْ بَصَائِرُ
 مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا وَمَا
 أَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيطٍ ﴿١٠٤﴾ وَكَذَلِكَ نُصَرِّفُ الْآيَاتِ وَلِيَقُولُوا
 دَرَسْتَ وَلِنُبَيِّنَهُ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿١٠٥﴾ اتَّبِعْ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ
 مِنْ رَبِّكَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٠٦﴾ وَلَوْ
 شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكُوا وَمَا جَعَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيطًا وَمَا
 أَنتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ﴿١٠٧﴾ وَلَا تَسُبُّوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ
 دُونِ اللَّهِ فَيَسُبُّوا اللَّهَ عَدْوًا بِغَيْرِ عِلْمٍ كَذَلِكَ زَيَّنَّا لِكُلِّ
 أُمَّةٍ عَمَلَهُمْ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِمْ مَرْجِعُهُمْ فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوا
 يَعْمَلُونَ ﴿١٠٨﴾ وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ جَاءَتْهُمْ آيَةٌ
 لَيُؤْمِنُنَّ بِهَا قُلْ إِنَّمَا الْآيَاتُ عِنْدَ اللَّهِ وَمَا يُشْعِرُكُمْ أَنَّهَا
 إِذَا جَاءَتْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠٩﴾ وَنُقَلِّبُ أَفْئِدَتَهُمْ وَأَبْصَارَهُمْ كَمَا
 لَمْ يُؤْمِنُوا بِهِ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَنَذَرُهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١١٠﴾

102. Kendisinden başka ilah olmayan¹ ve her şeyin yaratıcısı olan işte bu Allah'tır,² sizin Rabbiniz. Öyleyse sadece ona kulluk edin,³ zira O'dur her şeye vekil olan/koruyup kollayan.⁴ ^{1/2/163, 3/2, 59/22, 2/2/117, 16/72, 21/104, 33/51, 6/164, 19/36, 4/81, 11/12, 17/65, 33/48}

103. Hiçbir göz ve idrak onu kavrayıp kuşatamaz fakat O, bütün gözleri ve idrakleri kavrar ve kuşatır. O, latif/kavranamayan, sınırsız bilgisiyle her şeyi kuşatan ve her şeyden haberdar olandır. ^{3/180, 6/73, 11/111}

104. (Ey insanlar!) Rabbinizden size basiret/bilinç kaynağı olan vahiy/kuran gelmiştir. Kim bu vahiyle basiret kazanırsa, bunun yararı kendisinedir; kim de (Bundan uzak kalarak) körleşirse, bu da onun aleyhinedir. Zira ben, sizin koruyucunuz değilim. ^{6/50-51, 13/19, 22/46, 27/81}

105. Ayetlerimizi çok boyutlu ortaya koyuyoruz ki "Sen birilerinden ders almışsın." desinler. Böylece

biz, onu hakikati bilmek isteyen topluma açıklayalım. ^{6/156, 16/103, 29/48}

106. Sen, Rabbinden sana vahyedilen/kuran a uy! O'ndan başka ilah yoktur. Müşriklerden de yüz çevir/onların eziyetlerine aldırma. ^{6/51, 10/109, 33/2, 46/9}

107. Eğer Allah, dileyseydi onlar asla şirk koşamazlardı. Biz, seni onların başına bekçi kılmadık. Sen onlardan sorumlu da değilsin. ^{2/119, 4/80, 6/104, 10/41}

108. Müşriklerin, Allah'ın berisinden yalvarıp yarkardığı kimselere sövmeyin ki, onlar da bilmeden taşkınlık ve densizlikle Allah'a sövmesinler. İşte böylece her topluma yanlış inanç ve davranışları kendilerine güzel göründü. Sonuçta onlar, Rablelerine dönecekler; Allah da onlara yaptıklarını bir bir haber verecek. ^{6/159, 10/23, 39/7, 58/6}

109. Onlar kendilerine bir mucize gösterilirse, ona mutlaka iman edeceklerine var güçleriyle Allah'a yemin etmişlerdi. De ki: "Mucizeler göndermek Allah'ın elindedir. Hem siz şunun farkında değil misiniz ki (İnsanlık tarihi boyunca mucize gelen toplumlar inanmadı öyleyse) mucize gelse bile onlarda inanmazlardı." ^{13/7-27, 17/59, 21/5-6, 40/78}

110. Bizde, onların kalplerini ve basiretlerini tersine çeviririz de ilk defa inanmadıkları gibi yine de inanmazlardı. Biz de onları, küstahça azgınlıkları içinde öylece bocalamaya terk ederiz. ^{7/101, 15/3, 18/55...59}

وَلَوْ أَنَّا نَزَّلْنَا إِلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةَ وَكَلَّمَهُمُ الْمَوْتَى وَحَشَرْنَا عَلَيْهِمْ كُلَّ شَيْءٍ قُبُلًا مَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ يَجْهَلُونَ ﴿١١١﴾ وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا شَيَاطِينَ الْإِنْسِ وَالْجِنِّ يُوحِي بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ زُخْرُفَ الْقَوْلِ غُرُورًا وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ مَا فَعَلُوهُ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ ﴿١١٢﴾ وَلِتَصْغَى إِلَيْهِ أَفِئْدَةُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَلِيَرِضُوهُ وَلِيَقْتَرِفُوا مَا هُمْ مُقْتَرِفُونَ ﴿١١٣﴾ أَفَغَيَّرَ اللَّهُ أَبْتَعَى حَكَمًا وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ إِلَيْكُمُ الْكِتَابَ مُفَصَّلًا وَالَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْلَمُونَ أَنَّهُ مُنَزَّلٌ مِنْ رَبِّكَ بِالْحَقِّ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿١١٤﴾ وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدْلًا لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِهِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١١٥﴾ وَإِنْ تُطِيعِ أَكْثَرَ مَنْ فِي الْأَرْضِ خِضْلُكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿١١٦﴾ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ مَنْ يَصِلَ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿١١٧﴾ فَكُلُوا مِمَّا دُكِرَ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ إِنْ كُنْتُمْ بِآيَاتِهِ مُؤْمِنِينَ ﴿١١٨﴾

111. Eğer Allah, onlara Melekleri indirmiş olsaydı, ölümler de (*dirilip*) onlarla konuşmuş olsaydı ve gerçeği ispat edecek her şeyi onların önüne sermiş olsaydı bile Allah dilemedikçe iman etmezlerdi. Fakat onların çoğu bu ilahi yasayı bilmemektedirler. 6/109, 10/99-100, 13/31

112. Onlar birbirlerine insanları aldatmak için akıl çelici birtakım yaldızlı sözler fısıldamalarından dolayı görünür görünmez şeytanlar, her nebiye düşman oldular. Gerçi Rabbin seçme hakkı vermeseydi onu da yapamazlardı ya. Öyleyse onlardan ve uyduruk dinlerinden uzak dur! 4/60-120, 14/12-22, 16/63, 27/24, 47/24-25

113. Onların amacı da ahirete inanmayanların kalplerini o sözlere meylettirerek, ondan hoşnut olmalarını sağlamaktır ki böylece işledikleri günahları işlemeye devam etsinler. 10/7, 16/22, 27/4-5,

114. Allah, size kitabı ayrıntılı olarak indirmişken¹ şimdi ben Allah'tan başka bir hakem/otorite mi arayayım?² Kendilerine kitap verdiğimiz kimseler, iyi bilirler ki bu Kur'an, Rabbin tarafından indirilmiş hak/gerçeğin kendisidir. Sen de sakın şüpheye

düşenlerden olma!⁴ ¹2/219, 3/103, 24/34, ²24/48-51, 33/36, 38/26, ³27/6, 26/192...196, 42/3, ⁴10/94, 22/55, 29/48

115. Zira Rabbinin sözü doğruluk ve adalet bakımından tamamlanmıştır. O'nun kelimelerini/hükümlerini değiştirebilecek bir güç yoktur. O'dur her şeyi işiten, her şeyi bilen. 15/9, 18/27, 6/34, 6/13

116. Eğer yeryüzündeki insanların çoğunluğuna uyarsan, seni Allah'ın yolundan saptırırlar. Zira onlar, temelsiz zan ve tahminden başka bir şeyin peşine düşmezler ve onlar sadece yalan uydururlar/düşüncesizce hareket ederler. 5/49, 7/179, 12/103-106, 13/1, 16/83

117. Hiç şüphesiz senin Rabbin, kendi yolundan sapanın kim olduğunu en iyi bilendir. O, doğru yolda olanları da en iyi bilendir. 28/85-69, 67/13, 68/7

118. Eğer O'nun ayetlerine inanıp güveniyorsanız, üzerine Allah'ın adının anıldığı hayvanlardan yiyin. 16/5-6, 22/30, 36/72-73, 40/79

وَمَا لَكُمْ أَلَّا تَأْكُلُوا مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَقَدْ
فَصَّلَ لَكُمْ مَا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ إِلَّا مَا اضْطُرِرْتُمْ إِلَيْهِ وَإِنَّ
كَثِيرًا لَيُضِلُّونَ بِأَهْوَائِهِمْ بَغَيْرِ عِلْمٍ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ
بِالْمُعْتَدِينَ ﴿١١٩﴾ وَذَرُوا ظَاهِرَ الْإِثْمِ وَبَاطِنَهُ إِنَّ الَّذِينَ
يَكْسِبُونَ الْإِثْمَ سَيُجْزَوْنَ بِمَا كَانُوا يَقْتَرِفُونَ ﴿١٢٠﴾ وَلَا تَأْكُلُوا
مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَإِنَّهُ لَفِسْقٌ وَإِنَّ الشَّيَاطِينَ
لَيُوحُونَ إِلَى أَوْلِيَائِهِمْ لِيُجَادِلُوكُمْ وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ
لَمُشْرِكُونَ ﴿١٢١﴾ أَوْ مَنْ كَانَ مِيتًا فَأَخْيَيْنَاهُ وَجَعَلْنَا لَهُ نُورًا
يَمْشَى بِهِ فِي النَّاسِ كَمَنْ مِثْلُهُ فِي الظُّلُمَاتِ لَيْسَ
بِخَارِجٍ مِنْهَا كَذَلِكَ دُيِّنَ لِلْكَافِرِينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٢٢﴾
وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ أَكَابِرَ مُجْرِمِيهَا لِيَمْكُرُوا فِيهَا
وَمَا يَمْكُرُونَ إِلَّا بِأَنْفُسِهِمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿١٢٣﴾ وَإِذَا جَاءَتْهُمْ
آيَةٌ قَالُوا لَنْ نُؤْمِنَ حَتَّى نُؤْتَى مِثْلَ مَا أُوتِيَ رُسُلُ اللَّهِ
اللَّهُ أَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُ سَيُصِيبُ الَّذِينَ أَجْرَمُوا
صَغَارٌ عِنْدَ اللَّهِ وَعَذَابٌ شَدِيدٌ بِمَا كَانُوا يَمْكُرُونَ ﴿١٢٤﴾

119. Mecbur kaldığınız durumlar dışında, size ne-
lerin haram kılındığı detaylı bir şekilde açıklanmış-
ken siz neden Allah'ın adının anıldığı hayvanlardan
yemiyorsunuz? Fakat insanların birçoğu, hiçbir bil-
giye dayanmaksızın kendi arzu ve hevesleriyle bu
konularda insanları saptırırlar ama Rabbin haddini
aşanları (*Haram ve helal koyma yetkisini kendinde
bulanları*) çok iyi bilendir. 5/1-3, 6/145, 16/116

120. Günahın açığını da gizlisini de terk edin. Zira
günah işleyenler, zamanı geldiğinde günahlarının
cezasını çekecekler. 4/108, 6/151, 7/33

121. Üzerine Allah'ın adı anılmadan kesilmiş hay-
vanlardan yemeyin. İşte bu, emre isyandır. Zira
şeytanlaşmış insanlar, kendi dostlarına, sizinle uğ-
raşıp ikna etmeleri için telkinde bulunurlar. Onlara
uyarsanız, siz de müşriklerden olursunuz. Allah'tan

başkasına, ilahlık yakıştırmış olursunuz. 2/173, 6/138-145,
16/115, 22/34

122. Hiç (*Manen ve ruhen*) ölü iken (*Vahiy ve iman-
la*) hayat verdiğimiz, insanlar arasında yolunu bul-
ması için yürüyeceği bir ışık/vahiy bahsettiğimiz
kimsenin durumu, içinden hiç çıkamayacağı ka-
ranlıklara gömülmüş kişi gibi olur mu?¹ Gel gör ki
gerçeği örtbas edenlere yaptıkları güzel görünü-
yor.², ¹6/39, 20/126, 39/71, 67/9-10, ²13/33, 16/63, 47/14

123. Ve böylece biz, her memlekette oranın gü-
nahkârları ileri gelen büyükleri orada (*iktidarda
daha fazla kalmak için*) entrikalara başvururlar fa-
kat yaptıkları entrikalar, kendi başlarına geçer de
bunun farkında olmazlar. 8/30, 17/16, 21/70, 27/48...51, 52/42

124. Onlara herhangi bir ayet geldiğinde; "Allah'ın
daha önceki elçilerine verilen (*Mucizeler*) bize de
verilmedikçe iman etmeyeceğiz" derler. Oysa Al-
lah, elçilik görevini nasıl yaptıracağını en iyi ken-
disi bilir. Suç ve günah bataklığına batmış olanlar,
kurdukları hile ve entrikalarından dolayı Allah ka-
tından bir aşağılanmaya ve şiddetli bir azaba uğra-
yacaklar. 21/5-6, 28/48, 41/45, 46/10

فَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ وَمَنْ يُرِدْ أَنْ يُضِلَّهُ يَجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأَنَّمَا يَصْعَدُ فِي السَّمَاءِ كَذَلِكَ يَجْعَلُ اللَّهُ الرَّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٢٥﴾ وَهَذَا صِرَاطُ رَبِّكَ مُسْتَقِيمًا قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَذَّكَّرُونَ ﴿١٢٦﴾ لَهُمْ دَارُ السَّلَامِ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَهُوَ وَلِيُّهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٢٧﴾ وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ قَدِ اسْتَكْبَرْتُمْ مِنَ الْإِنْسِ وَقَالَ أَوْلِيَاؤُهُمْ مِنَ الْإِنْسِ رَبَّنَا اسْتَمْتَعَ بَعْضُنَا بِبَعْضٍ وَبَلَغْنَا أَجَلَنَا الَّذِي أَجَلْتَ لَنَا قَالَ النَّارُ مَثْوِيكُمْ خَالِدِينَ فِيهَا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿١٢٨﴾ وَكَذَلِكَ نُؤَلِّي بَعْضَ الظَّالِمِينَ بَعْضًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٢٩﴾ يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِنْكُمْ يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِي وَيُزِيدُوكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا قَالُوا شَهِدْنَا عَلَى أَنْفُسِنَا وَغَرَّتْهُمْ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَشَهِدُوا عَلَى أَنْفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُوا كَافِرِينَ ﴿١٣٠﴾ أَنْ لَمْ يَكُنْ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرَى بِظُلْمٍ وَأَهْلُهَا غَافِلُونَ ﴿١٣١﴾

125. Kim Allah'ın doğru yoluna girmek isterse, Allah, onun kalbini İslam'a açar. Kimin de sapkınlığını onaylarsa, sanki göğse yükseliyormuş gibi göğsünü daraltır. Allah, iman etmeyenleri pislik içinde bırakır. 8/55, 39/22, 10/100

126. İşte bu, Rabbinin dosdoğru yoludur. Andolsun ki öğüt almak isteyen toplum için ayetleri ayırtılı olarak açıklamışsınız. 6/105-153, 24/34, 46/27

127. Bunlar için, Rableri katında mutluluk ve barış yurdu vardır. Yaptıklarından dolayı Allah, bunların velisidir/koruyup kollayanıdır. 2/107, 7/196, 42/10, 45/19

128. O gün O, onların hepsini bir araya toplayacak ve onlara diyecek ki: "Ey görünmez cin şeytanlar topluluğu, siz insanların çoğunu yoldan çıkarmak için her şeyi kullandınız." Bunun üzerine onların yandaşları olan insanlar da: "Rabbimiz, biz birbirimizden istifade ettik/iş birliği yaptık ve nihayet bizim için belirlediğin sürenin sonuna geldik." derler. Allah da buyurur: "Allah, sizin oradan çıkmanızı dilemedikçe, içinde yerleşip kalacağınız yer ateştir.

Zira senin Rabbin, her şeyi yerli yerince yapan ve her şeyi bilendir." 26/92...103, 34/20-21, 36/60...67, 23/106-107

129. İşte böylece, zalimler/şeytanlarla iş birliği yapanlar, işledikleri sebebiyle birbirlerinin ayartıcı dostları olurlar. 8/73, 35/40, 45/19

130. "Ey görünür görünmez/bililir bilinmez iradeli varlıklar topluluğu! İçinizden ayetlerimi size anlatan ve hesabınızla yüz yüze geleceğinizle sizi uyaran elçiler gelmedi mi?" Onlar da "Kendi aleyhimize şahitlik ederiz ki geldiler." diyecekler. Fakat şu geçici dünya hayatının cazibesi onları aldanışa sürüklemiş ve kâfir olduklarına dair kendi aleyhlerine şahitlik etmiş olacaklar. 7/37, 17/115, 17/15, 31/33, 39/71

131. İşte bu, senin Rabbinin, bir memleketi, sırf halkı gerçeklerden habersizken onları haksız yere helak etmeyeceğindendir. 11/117, 20/133-134, 26/208-209, 28/47-59

وَلِكُلِّ دَرَجَاتٍ مِّمَّا عَمِلُوا وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ
 عَمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٣٢﴾ وَرَبُّكَ الْغَنِيُّ ذُو الرَّحْمَةِ إِنَّ
 يَشَاءُ يُذْهِبْكُمْ وَيَسْتَخْلِفَ مِنْ بَعْدِكُمْ مَا يَشَاءُ
 كَمَا أَنْشَأَكُمْ مِنْ ذُرِّيَّةِ قَوْمٍ آخَرِينَ ﴿١٣٣﴾ إِنَّ
 مَا تُوْعَدُونَ لَأَتِي وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿١٣٤﴾ قُلْ
 يَا قَوْمِ اعْمَلُوا عَلَى مَكَانَتِكُمْ إِنِّي عَامِلٌ
 فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مَنْ تَكُونُ لَهُ عَاقِبَةُ الدَّارِ إِنَّهُ
 لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿١٣٥﴾ وَجَعَلُوا لِلَّهِ مِمَّا ذَرَأَ مِنَ
 الْحَرْثِ وَالْأَنْعَامِ نَصِيبًا فَقَالُوا هَذَا لِلَّهِ بِزَعْمِهِمْ
 وَهَذَا لِشُرَكَائِنَا فَمَا كَانَ لِشُرَكَائِهِمْ
 فَلَا يَصِلُ إِلَى اللَّهِ وَمَا كَانَ لِلَّهِ فَهُوَ يَصِلُ إِلَى
 شُرَكَائِهِمْ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿١٣٦﴾ وَكَذَلِكَ
 دَبَّرَ لِكَثِيرٍ مِنَ الْمُشْرِكِينَ قَتْلَ أَوْلَادِهِمْ
 شُرَكَائُهُمْ لِيَرُدُّوهُمْ وَلِيلِيسُوا عَلَيْهِمْ دِيَهُمْ
 وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا فَعَلُوهُ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ ﴿١٣٧﴾

132. Zira herkes için, yaptığıyla orantılı dereceler vardır. Çünkü senin Rabbin, onların yaptıklarına karşı duyarsız değildir. 4/95, 9/20, 20/75, 46/19

133. Rahmet sahibi olan Rabbin, hiç kimseye ve hiç bir şeye muhtaç değildir.¹ O dilerse sizi ortadan kaldırır ve sizi, başka bir toplumdan var ettiği gibi, dilerse sizin yerinize de arkanızdan başka bir toplumu ortaya çıkarır.² ¹3/97, 17/111, ²5/54, 14/19, 35/16

134. Size vaat edilen o şey mutlaka gelecektir ve siz ona asla engel olamayacaksınız. 10/55, 14/47, 30/60, 39/74

135. De ki: "Ey toplumum, siz size yakışanı yapın ben de görevimi yapıyorum. Mutlu sonun kimin olacağını nasıl olsa yakında öğreneceksiniz. Şu bir gerçek ki zalimler/kendilerini helake sürükleyenler asla iflah olmazlar." 15/3, 20/135, 38/88, 67/29

136. Allah'ın yarattığı ekinden ve evcil hayvanlardan, Allah'a bir pay ayırıyorlar ve batıl inançlarına göre, "Bu, Allah'ındır, bu da (Allah ile aramıza koyduğumuz) ortaklarımızındır" diyorlar. Ortakları için ayırdıkları pay Allah'a ulaşmıyor ama Allah için ayırdıkları pay ortaklarına ulaşıyordu. Ne saçma hüküm veriyorlar öyle! 16/56, 10/35, 68/35-36

137. İşte bu sapık ortaklık inançları, müşriklerin çoğuna evlatlarını öldürmeyi bile güzel göstermişti ve böylece onları hem helake ve hüsrana sürüklemiş ve batıl inançlarını da din haline getirmişlerdi. Gerçi Allah, seçme hakkı vermeseydi bunu yapamazlardı. Öyleyse sen onları uyduruk inançlarıyla baş başa bırak. 6/140, 16/63, 29/38

وَقَالُوا هَذِهِ أَنْعَامٌ وَحَرْتُ حِجْرُ لَا يَطْعَمُهَا إِلَّا مَنْ نَشَاءُ
 بِرَعْمِهِمْ وَأَنْعَامٌ حُرِّمَتْ طُهُورُهَا وَأَنْعَامٌ لَا يَذْكُرُونَ
 اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا افْتِرَاءٌ عَلَيْهِ سَيَجْزِيهِمْ بِمَا كَانُوا
 يَفْتَرُونَ ﴿١٣٨﴾ وَقَالُوا مَا فِي بُطُونِ هَذِهِ الْأَنْعَامِ خَالِصَةٌ
 لِلذَّكَورِ نَا وَمُحَرَّمٌ عَلَى الْأَوَّاجِنَا وَإِنْ يَكُنْ مَيْتَةً
 فَهُمْ فِيهِ شُرَكَاءُ سَيَجْزِيهِمْ وَصْفَهُمْ إِنَّهُ حَكِيمٌ
 عَلِيمٌ ﴿١٣٩﴾ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ قَتَلُوا أَوْلَادَهُمْ سَفَهًا
 بِغَيْرِ عِلْمٍ وَحَرَّمُوا مَا رَزَقَهُمُ اللَّهُ افْتِرَاءً عَلَى اللَّهِ
 قَدْ ضَلُّوا وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿١٤٠﴾ وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَ
 جَنَّاتٍ مَعْرُوشَاتٍ وَغَيْرَ مَعْرُوشَاتٍ وَالنَّخْلَ وَالزَّرْعَ
 مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَانَ مُتَشَابِهًا وَغَيْرَ
 مُتَشَابِهٍ كُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَآتُوا حَقَّهُ يَوْمَ
 حَصَادِهِ وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ ﴿١٤١﴾ وَمِنْ
 الْأَنْعَامِ حَمُولَةٌ وَفَرَسَاتٌ كُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ
 وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُواتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿١٤٢﴾

138. Yine onlar batıl inançlarınca: “İşte şu hayvanlar ve ekinler kutsaldır/dokunulmazdır, dilediğimiz kimse dışında onlardan kimse yiyemez. Şu (*Bahira, Saibe, Vâsile ve Ham diye adlandırılan*) hayvanlara da binilmez ve yük vurulmaz.” derler. Ve birtakım hayvanlarda var ki Allah’a iftira ederek onların üzerine Allah’ın adını anmazlar. Zamanı gelince iftira ettiklerinden dolayı Allah, onları cezalandıracaktır.

6/145, 7/32, 10/59, 16/114...116, 10/59

139. Ve birde “Şu hayvanların karınlarındakileri (*Canlı doğdukları takdirde*) sadece erkeklerimiz yiyebilir. Kadınlarımıza haramdır, ama eğer ölü doğarsa hepsi ortaktır, yiyebilir.” derler. Allah, onları haram ve helal uydurdukları için cezalandıracaktır. Zira hüküm veren de o’dur, her şeyi bilen de O’dur.

7/54, 29/13, 46/28

140. Cahillikleri ve beyinsizlikleri yüzünden, çocuklarını öldürenler ve Allah’ın kendilerine verdiği rızkı, Allah’a iftira ederek haram kılanlar, kesinlikle

hüsrana uğramışlardır. Çünkü onlar, bilerek saptırmışlar ve amaçlarına ulaşamamışlardır. 5/87, 6/137, 17/31, 81/8

141. Zira O’dur aynı topraktan çıktığı halde çardaklı ve çardaksız bahçeleri, tadı birbirine benzeyen ve benzemeyen çeşitli hurma ve ekinleri, zeytin ve narları yaratan. Meyve verdikleri zaman onların meyvelerinden yiyin ve hasat zamanı geldiğinde fakire hakkını verin, fakat israf ederek savurganlık yapmayın. Çünkü O, aşırılık yapanları sevmez. 6/99, 7/31, 13/4, 17/26, 36/33

142. Hayvanlardan yük taşıyanı da vardır, tüylelerinden yatak/yorgan yapılanları da. Allah’ın size rızık olarak verdiklerinden yiyin, fakat şeytanlaşmış kişilerin peşinden gitmeyin. Unutmayın ki o sizin apaçık düşmanınızdır. 2/168, 16/5...8-80-81, 36/60...64-72-73

تَمَانِيَةَ أَزْوَاجٍ مِّنَ الضَّأْنِ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْمَعْرِ اثْنَيْنِ قُلْ
 الذَّكَرَيْنِ حَرَّمَ أَمِ الْأُنثَيَيْنِ أَمَّا اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ أَرْحَامُ
 الْأُنثَيَيْنِ نَبِيُّنِي بِعِلْمٍ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٤٣﴾ وَمِنَ
 الْإِبِلِ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْبَقَرِ اثْنَيْنِ قُلْ الذَّكَرَيْنِ حَرَّمَ
 أَمِ الْأُنثَيَيْنِ أَمَّا اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ أَرْحَامُ الْأُنثَيَيْنِ أَمْ
 كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ وَضِئَكُمْ اللَّهُ بِهَذَا فَمَن أَظْلَمُ مِمَّنِ
 افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا لِّيُضِلَّ النَّاسَ بِغَيْرِ عِلْمٍ إِنَّ اللَّهَ
 لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١٤٤﴾ قُلْ لَا أَجِدُ فِي مَا أُوحِيَ
 إِلَيَّ مُحَرَّمًا عَلَى طَاعِمٍ يَطْعُمُهُ إِلَّا أَنْ يَكُونَ مِيتَةً أَوْ
 دَمًا مَّسْفُوحًا أَوْ لَحْمَ خِنْزِيرٍ فَإِنَّهُ رِجْسٌ أَوْ فِسْقًا أُهِلَّ
 لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ فَمَن اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَإِنَّ رَبَّكَ
 غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٤٥﴾ وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا كُلَّ
 ذِي ظُفُرٍ وَمِنَ الْبَقَرِ وَالْغَنَمِ حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ شُحُومَهُمَا
 إِلَّا مَا حَمَلَتْ ظُهُرُهُمَا أَوْ الْحَوَايَا أَوْ مَا اخْتَلَطَ
 بِعَظْمٍ ذَلِكَ جَزَيْنَاهُمْ بِبَغْيِهِمْ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿١٤٦﴾

143. O müşriklerin iddiasına göre haram hayvanlar sekizdir, iki koyundan iki de keçi den. De ki: "Allah iki erkeği mi, yoksa iki dişi mi haram kıldı. Yoksa bu iki dişinin rahimlerinde olanı da kapsıyor mu? Hadi iddianızda doğruysanız bana ilahi kaynaklı bir bilgiyle haber verin." 16/116, 22/8, 31/20, 39/6

144. Deveden iki ve sığırdan da iki tanedir. De ki: "Allah, bu hayvanlardan iki erkeğini mi, yoksa iki dişisini mi haram kıldı yoksa bu dişilerin rahimlerinde olanı da kapsıyor mu? Yoksa siz, Allah bütün bunları haram kılarken şahitlik mi ettiniz? Hiçbir ilahi bilgiye dayanmaksızın, sırf insanları doğru yoldan saptırmak için kendi yalanını Allah'a iftira edenden daha zalim kim vardır? Hiç şüphesiz ki Allah, bu zalimleri/Allah'a iftira edenleri emellerine ulaştırmaz." 3/93-94, 4/50, 5/103, 7/28, 16/56-62

145. De ki: "Bana vahyolunan hükümler arasında; leş, akıtılmış kan, domuz eti ki o katıksız bir pisliktir ve Allah'tan başkası adına, putperestçe kurban edilen hayvandan başka, yiyecek kimse için yenilmesi haram herhangi bir şey bulamıyorum. Fakat zorda kalan kimse de iştah duymadan ve sınırı aşmadan bunlardan yerse, iyi bilsin ki senin Rabbin eşsiz bir bağışlayıcı ve sonsuz rahmet sahibidir. 2/173, 5/3, 16/115, 22/30

146. Yahudilere, tırnaklı bütün hayvanları haram kıldık. Sığır ve koyunun sırt bölgeleri ile bağırsaklarına ve kemiklerine bitişik yağlar hariç, iç yağlarını haram kıldık. Biz, onları azgınlıklarından dolayı böyle cezalandırdık. Elbette biz doğru söylemekteyiz. 3/93-94, 2/173, 4/160, 16/118

فَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقُلْ رَبُّكُمْ ذُو رَحْمَةٍ وَاسِعَةٍ وَلَا يُرَدُّ
بَأْسُهُ عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِينَ ﴿١٤٧﴾ سَيَقُولُ الَّذِينَ أَشْرَكُوا
لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكْنَا وَلَا آبَاؤُنَا وَلَا حَرَمْنَا مِنْ شَيْءٍ
كَذَلِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ حَتَّى ذَاقُوا بَأْسَنَا
قُلْ هَلْ عِنْدَكُمْ مِنْ عِلْمٍ فَتُخْرِجُوهُ لَنَا إِنْ تَتَّبِعُونَ إِلَّا
الظَّنَّ وَإِنْ أَنْتُمْ إِلَّا تَخْرُصُونَ ﴿١٤٨﴾ قُلْ فَلِلَّهِ الْحُجَّةُ الْبَالِغَةُ
فَلَوْ شَاءَ لَهَدَيْكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿١٤٩﴾ قُلْ هَلَمْ شُهِدَافَكُمْ
الَّذِينَ يَشْهَدُونَ أَنَّ اللَّهَ حَرَّمَ هَذَا فَإِنْ شَهِدُوا فَلَا تَشْهَدُ
مَعَهُمْ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَالَّذِينَ
لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَهُمْ يَرِيهِمْ يَغْدِلُونَ ﴿١٥٠﴾ قُلْ تَعَالَوْا
أَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمْ عَلَيْكُمْ أَلَّا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا
وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ مِنْ إِمْلَاقٍ
نَحْنُ نَرْزُقُكُمْ وَإِيَّاهُمْ وَلَا تَقْرَبُوا الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ
مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا
بِالْحَقِّ ذَلِكُمْ وَضِيَافَكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١٥١﴾

147. Eğer seni yalanlamaya kalkarlarsa, de ki: “Rabbiniz, sınırsız rahmet sahibidir; fakat günaha gömülmüş bir topluma verdiği cezanın geri döndürülmesi mümkün değildir.” 3/184, 5/41, 6/33-34, 7/177

148. Allah’a ortak koşanlar derler ki: “Allah isteseydi ne babalarımız ne de biz ortak koşmaz ve hiçbir şeyi de haram kılmazdık.” (Kendimizde haram ve helal koyma yetkisini bulmazdık) Onlardan önceki toplumlar da (Elçileri) böyle yalanladılar ta ki azabımızı tadıncaya kadar.¹ De ki: “Elinizde, bize sunabileceğiniz ilahi bilgiye dayalı herhangi bir belgeniz var mı? Siz, sadece mesnetsiz iddialara uyuyorsunuz ve sadece uyduruyorsunuz.”² 17/28, 16/35, 6/57, 21/24, 47/14

149. De ki: “En sağlam, en kesin ve en mükemmel delil Allah’a aittir. O, isteseydi hepinizi doğru yolda kılardı.” 4/165, 6/81, 11/88, 12/40

150. De ki: “Haydi, Allah’ın şu hayvanları haram kıldığına dair şahitlik edecek şahitlerinizi getirin. Eğer

yalan yere şahitlik ederlerse sen kesinlikle onların bu şahitliğini onaylama! Ve sen, bizim ayetlerimize karşı yalana sarılanların ve ahirete inanmayan, üstelik Rablerine birilerini denk tutanların arzu ve heveslerine de uyma!” 6/19, 18/28, 25/43, 26/98,

151. De ki: “Gelin, size Rabbinizin neyi haram/dokunulmaz kıldığını bildireyim: Allah’a hiçbir şeyi eş ve ortak koşmayın,¹ anaya babaya iyi davranın,² fakirlik korkusundan dolayı çocuklarınızı öldürmeyin. Zira sizin de onların da rızıklarını veren biziz! Utanç verici her hayâsızlığın açığından ve gizlisinden uzak durun.⁴ Allah’ın dokunulmaz kıldığı cana haksız yere kıymayın.⁵ İşte, bütün bunları Allah, size emrediyor. Umulur ki aklınızı kullanırsınız.”⁶ 4/36, 22/26-31, 24/36, 17/23, 6/137, 17/31, 7/33, 17/32, 24/30-31, 2/178, 4/92-93, 5/32, 17/33, 2/44, 10/100, 21/10, 28/60

وَلَا تَقْرُبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ
 أَشُدَّهُ وَأَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ لَا تُكَلِّفُ نَفْسًا
 إِلَّا وُسْعَهَا وَإِذَا قُلْتُمْ فَاعْدِلُوا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ وَبِعَهْدِ
 اللَّهِ أَوْفُوا ذَلِكُمْ وَصِيكُم بِهِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿١٥٢﴾ وَأَنَّ هَذَا
 صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ
 بِكُمْ عَنْ سَبِيلِهِ ذَلِكُمْ وَصِيكُم بِهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٥٣﴾ ثُمَّ
 آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ تَمَامًا عَلَى الَّذِي أَحْسَنَ وَتَفْصِيلًا
 لِّكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّعَلَّاهُمْ بِلِقَاءِ رَبِّهِمْ
 يُؤْمِنُونَ ﴿١٥٤﴾ وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ فَاتَّبِعُوهُ وَاتَّقُوا
 لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٥٥﴾ أَنْ تَقُولُوا إِنَّمَا أُنْزِلَ الْكِتَابُ عَلَى
 طَائِفَتَيْنِ مِنْ قَبْلِنَا وَإِنْ كُنَّا عَنْ دِرَاسَتِهِمْ لَغَافِلِينَ ﴿١٥٦﴾
 أَوْ تَقُولُوا لَوْ أَنَّا أُنْزِلَ عَلَيْنَا الْكِتَابُ لَكُنَّا أَهْدَىٰ مِنْهُمْ
 فَقَدْ جَاءَكُمْ بَيِّنَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ فَمَنْ أَظْلَمُ
 مِمَّنْ كَذَبَ بَيِّنَاتِ اللَّهِ وَصَدَفَ عَنْهَا سَنَجْزِي الَّذِينَ
 يَصْدِفُونَ عَنْ آيَاتِنَا سُوءَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يَصْدِفُونَ ﴿١٥٧﴾

152. Bir de yetimin malına, rüşt çağına ulaşınca-
 ya kadar, onun lehine olacak tarzın dışında kötü
 amaçlarla yaklaşmayın. ¹Ölçmede ve tartmada
 doğru ve adil olun. ²Zira biz, hiç kimseye altından
 kalkamayacağı sorumluluğu yüklemeyiz. ³Konuş-
 tuğunuz zaman, akraba bile olsa adaletli olun. ⁴Ve
 Allah'la olan sözleşmenize sadık olun. ⁵İşte Allah,
 bunu size emrediyor. Umulur ki düşünüp öğüt
 alırsınız. ⁶ ¹4/2-6, 17/34, ²17/35, 55/8-9, 83/1...4, ³2/286, 7/42, 23/62, ⁴4/135, 5/8, 70/33,
⁵7/172, 13/20, 33/23, ⁶6/126, 39/27, 54/17

153. Benim gösterdiğim dosdoğru yol işte budur.
 Öyleyse bu yolu izleyin, sakın sizi bu yoldan ayıra-
 cak farklı yollara sapmayın. İşte bütün bunları Al-
 lah size emrediyor, umulur ki korunup sakınırsınız.
 4/115, 47/25, 76/29, 78/39

154. Sonra da iyi davrananlara nimetimizi tamam-
 lamak ve (dini açıdan gerekli olan) her şeyi ayrıntılı

olarak açıklamak, bir rehber ve rahmet olarak Mu-
 sa'ya o kitabı verdik ki Rableriyle buluşacaklarına
 tam inansınlar. 14/5, 32/23, 45/16-17

155. İşte bu da bizim indirdiğimiz bereket kaynağı
 bir kitaptır. Öyleyse bu kuran a uyun ve sorumlu-
 luğunuzu yerine getirin ki rahmete nail olasınız.
 2/170, 7/3, 45/18, 46/9

156. Kalkıp da "O kitap, bizden önceki iki topluma
 indirildi. Biz, onlardaki öğretilerden habersizdik"
 dersiniz diye. 7/173, 20/133-134, 35/42, 37/167...170

157. Yahut "Eğer bize de kitap indirilseydi, onlar-
 dan daha doğru yolda olurduk" dersiniz diye. İşte
 (bütün bu mazeretleri ortadan kaldıracak) size Rab-
 binizden hakikatin apaçık belgesi, kılavuz ve rah-
 met olarak Kur'an geldi. Bu durumda Allah'ın ayet-
 lerine karşı yalana sarılandan ve ondan yüz çevi-
 renden daha zalim biri olabilir mi? Ayetlerimizden
 yüz çevirenleri, ona karşı bu büyük suçlarından
 dolayı çok kötü bir azap ile cezalandıracağız. 6/33-93,
 7/36-40, 28/47...50

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ رَبُّكَ أَوْ يَأْتِيَ بَعْضُ
 آيَاتِ رَبِّكَ يَوْمَ يَأْتِي بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيْمَانُهَا لَمْ
 تَكُنْ أَمَنَتْ مِنْ قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيْمَانِهَا خَيْرًا قُلِ انْتَضِرُوا إِنَّا
 مُنْتَظِرُونَ ﴿١٥٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيعًا لَسْتَ مِنْهُمْ فِي
 شَيْءٍ إِنَّمَا أَمْرُهُمْ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ يُنَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿١٥٩﴾ مَنْ
 جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ مَثَالٍ هَاتِهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى
 إِلَّا مِثْلُهَا وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٦٠﴾ قُلِ إِنِّي هَدَيْتَنِي رَبِّي إِلَى
 صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ دِينًا قِيمًا مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ
 الْمُشْرِكِينَ ﴿١٦١﴾ قُلِ إِنْ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ
 الْعَالَمِينَ ﴿١٦٢﴾ لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٦٣﴾
 قُلِ أَعْمِرِ اللَّهُ أَبْغَى رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ وَلَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ
 إِلَّا عَلَيْهَا وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى ثُمَّ إِلَى رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ
 فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿١٦٤﴾ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ
 خَلَائِفَ الْأَرْضِ وَرَفَعَ بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِيَبْلُوَكُمْ
 فِي مَا آتَيْتُمْ إِنْ رَبُّكَ سَرِيعُ الْعِقَابِ وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٦٥﴾

158. Şimdi onlar, (inanmak için) kendilerine illa ki meleklerin gelmesini ya da bizzat Rabbinin gelmesini veya Rabbinin bazı azap ölüm işaretlerinin gelmesini mi bekliyorlar?

Rabbinin azap işaretinin geldiği o gün, daha önceden iman etmemiş ya da imanıyla bir iyilik ortaya koymamış kimsenin imanı kendine fayda sağlamayacaktır. De ki: "Bekleyin bakalım, zaten biz de beklemekteyiz!" 25/21, 40/84-85, 41/14

159. Dinlerini parça parça edip, guruplara ayrılanlar ile senin hiçbir ilişkin olamaz. Onların işi Allah'a kalmıştır. İleride Allah, onlara yapıp ettiklerini bildirecektir. 21/92-93, 23/53, 30/32

160. Kim ilahi huzura bir iyilik ile gelirse, ona onun on katı vardır; kim de bir kötülük ile gelirse, ona da yalnızca yaptığıının karşılığı vardır ve onlar asla haksızlığa uğramayacaklardır. 27/89, 28/84, 40/40,

161. De ki: "Hiç kuşku yok ki Rabbin beni, doğru yola, her türlü şirkten arınmış İbrahim'in inanç sistemi olan sağlam dine yöneltti. Zira İbrahim, asla ortak koşanlardan olmadı." 3/95, 4/125, 16/123

162. De ki: "Benim bütün bedensel ve mali ibadetlerim, hayatım ve ölümüm âlemlerin Rabbi/sahibi Allah' içindir." 39/11...15, 27/91, 51/56

163. Zira onun hiçbir ortağı ve benzeri yoktur. İşte ben, sadece bu tevhit ile emrolundum ve ben Müslümanların öncüsüyüm. 3/52, 10/72, 11/14, 27/81-91

164. De ki: "Allah, her şeyin Rabbi (yöneticisi ve kural koyucusu) iken, ben O'ndan başka bir Rabb mı/kural koyucu mu arayayım?¹ Herkesin işlediği günahlar yalnızca kendini bağlar.² Zira hiç bir sorumluluk, bir başkasının sorumluluğunu yüklenemez.³ Sonra hepinizin dönüşü Rabbinize olacak, O da tartışıp anlaşılmadığınız tüm gerçekleri size haber verecektir."⁴ 10/129, 10/32, 23/86, 24/111, 17/15, 31/33, 35/18, ³ 10/41, 27/92, 28/85 ⁴14/42, 24/64, 58/6

165. O'dur, sizi bu toprakların varisleri ve idarecipleri yapan. Size verdiği nimet ve imkânları da sizi sınamak için (Farklı özelliklerle) birbirinize derecelerle üstün yapan O'dur. Şüphesiz ki senin Rabbin hem çabucak cezalandırandır hem de O çok bağışlayan ve merhamet edendir. 2/30, 7/74, 38/26, 21/35, 89/15-16